

„EDINOST“

izhaja enkrat na dan, razun nedelj in praznikov, ob 4. uri pop. — Naročnina znaša: za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K in za en mesec 2 K. — Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priloge naročnine se upravnistvo ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamične tevilke po 6 stot. (3-hvé); izven Trsta pa po 8 st.

Telefon številka 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglasi

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale, domači oglasi itd., se računajo po pogodbi. — Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nepravilni dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo. Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo v ulici *Molin piccolo* št. 3. II. nadst. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna: ulica Carintia št. 12.

Okoličanski volilci!

V imenu naše narodne stvari se podpisani odbor najiskrenejše zahvaljuje spoštovanim volilcem okoličanskim, ki so s tako vneto sledili njega pozivu in izvojevali toli sijajno in častno volilno zmago. Tržaška okolica je pokazala, da je v resnici slovenska, a zavedni slovenski okoličani so enkrat za vselej povedali svojim sosedom iz mesta, da so oni, okoličani, tu doma, da so oni gospodarji tržaške okolice ter da se ne dajo zavesti ni po denarju ni po sladkih obljubah, da bi izdali svoj narod.

Slovenska ideja na tržaškem ozemlju slavila je v nedeljo svoj trijumf v vseh šestih okoličanskih okrajih ter si je tržaška okolica zaslužila hvalo in priznanje vseh iskrenih prijateljev tržaških Slovencev.

S posebnim ponosom gledamo na volilce I. okraja, ki so s predvčerajšnje nepričakovano sijajno zmago osvetlili svoje lice, zatemnelo pred 3 leti vsled nasprotnih nasilstev in volilnih sleparij ter so dokazali, da v njih istotako visoko plamti žar rodoljubja, kakor v drugih okoličanskih okrajih.

Podpisani odbor se čuti srečnega na tem, da more prednjačiti tako zavednim volilcem, a ves narod slovenski je ponosen na take stražarje ob sinji Adriji.

V prepričanju, da se vsikdar tudi v bodočnosti, kadar-koli Vas bo domovina klicala na vršenje rodoljubne dolžnosti, istotako oklenete narodne zastave, pošiljamo Vam, junaški volilci, bratske pozdrave ter zaključujemo z vsklikom: »Živeli naši zavedni okoličani!« Živela vsikdar slovenska tržaška okolica!

Trst, dne 28. aprila 1903.

ODBOR

političnega društva „Edinost“.

Volitve v tržaški okoliči.

Včeraj že smo objavili, da so po vseh krajih okolice slavili sijajno izvojevano zmago. Kar prekipevalo je povsodi. Kako pristao, kako prisrčno je bilo to veselje in kako je kipeło iz globine duš, govori nam dejstvo, da

PODLISTEK.

Na rojstni zemlji.

Episla *Ksaver-Sándor-Gyalaki*; prevel *M. C. XXIX.*

— Veš kaj, Lev! Vzemiva puški — pa pojva na lov. Po sledi in plen je gotov — tako obraniva tudi divjačino od lovskih tatov, kajti, ako se ne prikazuje nikdo, navljuje lopovi, da je groza.

Lev je pritrdil radostno.

— A mene ne povabita? — se je oglasil stari Blinjevič. — Tudi jaz pojdem — kako ne bi!

— Ali ti ne bo težavno? — se je drznil omeniti Lev.

— Zakaj težavno? — in stari ga je veselo pomeril od glave do pete ter je pozvonil Juriču, da mu pripravi velike čevlje, a oskrbnik je moral hitro v selo po lovce in logarje.

Tudi Klenušević in inženirja so nago-varjali, naj gresta žnjimi, ali prvi ni bil nikdar lovec in je komaj čakal, da pride k Higinu, pri katerem bo igral na karte ves

so — kakor nam ustmeno poročajo od vseh strani — stari možje, sivih las in žuljavih rok, na popoldanskih sestankih — jokali!! Ni se jim treba sramovati teh solz! Solza ob taki priliki v očesu starca, ki se je moral le mačiti za svoj obstanek od rojstva sem in se bo moral do groba, solza radosti in ganotja v očesu takega trpina, to vam je biser, v katerem se zrcali lepa duša našega naroda, kristalno čisti njegov značaj, velika ljubezen in velika zvestoba.

Srečni slučaj je bil nanese, da je bilo na nekaterih sestankih minole nedelje navzočih tudi bratov naših od drugod. Ti so strmé gledali to naše ljudstvo. Te erupeije zavesti in odločnosti med priprostim narodom našim so jim imponirale.

V prvo nas veže čut hvalečnosti do teh naših okoličanskih junakov; v drugo pa se nadejamo, da bo ustrezno slovenskemu svetu, ako mu povemo, kako slovenski okoličan zna ne le izvajati, ampak tudi slaviti svoje zmage! Slovenski svet bo še le mogel prav spoznavati naš rod ob Adriji, ako bo videl, kakov je naš okoličan v vihri boja, in kakov je potem v veselju!

Zdi se nam primerno, da najprej povemo, kako so slavili zmago tam, kjer je sovražnik navalil najhuje in kjer je naš zastavonoša, on, v katerem vidijo trž. in okolič. Slovenci tako rekoč posebljeno našo slovensko idejo na tržaškem ozemlju, kjer je naš dr. Otokar Rybář porušil najizrazitejšo osebo med italijanskimi kandidati. Da, med volitvijo minole nedelje se je še le prav pokazalo, kaj je dr. Rybář okoličanskim Slovincem. Poleg tega, da so nasprotniki poslali v boj proti njemu najizvežbaneje svoje bojovnike in agitatorje, govorili glasno okolnost, da so se naši ljudje na vseh voliščih, ob vsej skrbi za vspeh v svojem okraju, ves čas skrbjo in v strahu spominjali borbe v drugem, Rybářevem okraju....!

Začnimo torej s slavljem v Lonjerju.

Tu se je v lepi zgradbi konsumnega društva vršilo slavlje, kakoršnjega morda še ni videla naša okolica povodom volitev. Toliko se je tu nabralo sveta, da je bila napolnjena vsa zgradba, v vseh prostorih, v prostorni veliki dvorani pa se niti gibati nisi mogli. To vam je neprestano orilo živio-klicev, donelo je pevanje velikim navdušenjem — momenti tega slavlja ostanejo udeležencem v spominu za vedno.

Naši vrli Lonjerji — na čelu jim pevsko društvo »Zastava« — so že zgodaj popoldne zasedli svoje prostore v dvorani. Omizje v sredini pa je zasedla družba tržaških voditeljev, na čelu jim prof. Mandić, poslanec dr. Rybář in par odbornikov pol. društva »Edi-

dan, inženier pa se je izgovoril s službenimi opravili.

Svetozar pak je spomnil deda na obljubo, da o prvem snegu dobi malo, nekdanj Levovo puško in da bo žajo streljal vrabce po plotovih. In ko je stari odšel v svojo sobo in je čez nekoliko časa prinesel puščico s smodnikom in svinecem, pak jo pred dečkom nabí, ni bilo kraja dečkovemu veselju; zbežal je žajo na dvorišče, kjer se je sila vrabcev, vran in srak potikala po plotovih in okolo streh. Stara gospa je bila sicer izven sebe od skrbi, da bi se dečku ne dogodila kaka nesreča, in hotela je, naj ga spremlja Franjo, Blinjevič ni dopustil tega. Vedel je, da bi Svetozaru vzeli polovico veselja, ako bi ga deli pod tako nadzorstvo.

— Moram poklicati Martina — je omenila Zlata — da mi zunaj na oknih postavi deščice za hrano pticam; — Vera bi se bila jezila, ako bi jih zanemarila.

— Dobro je tako — je odobral Blinjevič, pa je tudi sam odšel v svojo sobo, kjer so bila okna in stene polne kletk, v katerih so pevale vsakovrstne domače ptice, katere je dajal v jeseni naloviti in jih je hranil vse zimo, a o sv. Valentinu, kakor

nost. V družbi je bilo tudi nekaj Dalmatincev, a med njimi oni Kopic, ki je pred par dnevi ministru za poljedelstvo, Giovanelliju, povedal v lice, kako neodpustno, v neobkričee zane marja vlada Dalmaciji.

Na licu vseh se je izražalo navdušenje in zadovoljstvo. Razgovor se je — to je umevno — vrtel okolo ravnokar izvršenih volitev in sijajne zmage, ki jo je izvojevala slovenska ideja na tej toli izpostavljeni zemlji in prevažni točki v monarhiji.

Domače pevsko društvo, zbrano okolo zastave, je prepevalo mile hrvaške in slovenske pesmi in je svojim pevanjem podžigalo srca.

Gospod prof. Mandić je v navdušenem govoru povdarjal važnost in pomembnost naše izvojevane zmage ter je izjavil, da istotako, kakor italijanska stranka slavi zmago italirredente, se mi Slovenci lahko pohvalimo, da je zmagala slovenska irredenta.

Govornik se je iz srea zahvalil volilcem, izlasti pa onim iz drugega okraja, na lepi slogi in uzorni disciplini.

Sledilo je dolgotrajno ploskanje, spremljano od živio-klicev.

Oglasil se je za besedo novoizvoljeni poslanec in ljubljene tržaških Slovencev, g. dr. Rybář. Ta je v krasnem govoru, katerega je občinstvo neprestano prekinjalo z navdušenim odobravanjem, risal razvoj slovenske ideje na tržaškem obrežju ter je povdarjal, kako so nekdanj tržaški okoličani, ko so bili razdeljeni v 6 kompanij, s puško v roki branili svoja tla in mesto tržaško pred rardinskim sovražnikom, a sedaj jih branijo z glasovnico v roki. Tedaj — je nadaljeval govornik — ste se zbirali na ekserciranje in manevriranje s puškami, danes pa se na poziv svojih voditeljev zbirate na volišču, da brante in ohranite svoje pravice!! Istotako, kakor si je naš dični sv. Ivan pridobil častno ime slovenske trdajave v tržaški okolici, tudi Lonjer zasluži to častno ime, kajti nobena vas v drugem okraju se ni pokazala tako disciplinirana in zložna, kakor ravno Lonjer, čegar prebivalci se zbirajo okolo stare slovenske korenine in poštene duše, okolo starine Martina Pečarja!

Urnebesni živio-klicev, živio Rybář, živio Pečar — so doneli po dvorani, a domači peveci so stój zapeli zdravljico.

Potem, ko je »Slov. pevsko društvo« iz Trsta, ki se je pridružilo mejtem, zapelo več pesmi, predstavil je dr. Rybář g. Kopic, predsednika gospodarske zadruga v Spljetu.

»svatbenem dnevu« malih bitij, jih puščal zopet na svobodo. Velikokrat se je dogajalo, da so se mu take ptice na večer vračale domov.

Pol ure po dovršenem zajutruku so odšli Blinjevič, Tomica in Lev na lov, spremljani od logarjev, od lovcev-kmetov, ki so se, čim so dobili obvestilo, zglasili v dvoru. Kakor da so že slutili poprej, da pride danes dolova.

Po še precej visokem snegu so le s težavo prodirali naprej. Lev je zaželel, da bi šli mimo Dragancev; nadejal se je, da morda izve kaj, kako je Vera prišla domov, ali da v kaj vidi njen dom. No, ni rekel ničesar, boječ se, da bi Tomica nasprotoval. Dobro mu je došlo, da je Tomica pod brdom za vrtarjem zapazil sled dihurja in je takoj ubral z očetom in logarji pot, ki se je zavijala proti Dragancem. Od daleč že je opazil v beli krajini temni dvorec Draganci. Visoka starinska streha se svojim snežnim plaščem je postala še viša — a rujava lesene stene z nizkimi svojimi okencami, obloženimi od snega, predstavljale so se kakor stari obrazi z belimi lasmi. Iz dimnika se je kadil dim, v nizkih prozornih kolobarjih. Na okoli je bilo vse mirno in tiho in nikjer ni bilo vi-

Isti je v navdušenem govoru prispevaljal borbo, ki so jo vojevali dalmatinski Hrvatje, dokler niso prišli do svojih narodnih pravic, z našo borbo v Trstu in okolici in je izrazil nado, da se tudi Trst sčasoma povrne svojim naravnim gospodarjem. Govornik je končno v krasnih besedah čestital volilcem, da imajo za voditelje tako odlične možje, kakor so prof. Mandić, dr. Rybář, dr. Gregorin in drugi, ter obljubil, da pove svojim dalmatinskim bratom, kako slogo, kako disciplino in kako zavednost je našel med tržaškimi Slovenci.

Govorniku so burno pritrdjevali. Ko se je poleglo navdušenje, je »Slov. pevsko društvo« intoniralo krasno Vilharjevo pesem »Slovenac i Hrvat«.

Neopisne ovacije je prirejalo občinstvo staremu lonjerskemu prvoboritelju, pravi okoličanski koreniki, g. Martinu Pečarju, ko je isti črtal v navdušenih besedah, kako se je moral nekdanj boriti proti korupciji in denarju od strani mestnih signorov. Danes so vaščani na njegovi strani. To mu je danes največje zadoščenje. Najdarnejša edina želja pa mu je danes, ko je že visoko v letih, ta, da Lonjeri tudi po njegovi smrti ostanejo zvesti slovenski ideji in da se bodo vsikdar zbirali pod našo zastavo.

Ta poziv starega moža je napravil neopisno utis. Očesa postavnih lonjerskih mož so se zarosila — jokali so!! In solzami v očesu so svojemu prvaku položili prisego zvestobe, a na licu starega Martina je sevalo zadovoljstvo in veselje.

Za Martinom Pečarjem se je oglasil za besedo Štefan Pečar, ki je tudi črtal Martinove zasluge, posebno pa je povdarjal to, da si nasprotniki niti plakatov ne upajo razobešati v tej vasi.

Okoli 7. ure zvečer sta zapuščala dvorano gg. dr. Rybář in Kopic, a občinstvo jima je priredilo ovacijo hvalečnosti in je stój pelo: »Hej Slovani« in »Lepa naša domovina«.

Ko je potem »Slov. pevsko društvo« zapelo več prekrasnih mešanih zborov, je moral prof. Mandić na splošno zahtevo zopet govoriti. Nekoliko časa na to so jeli odhajati Tržačani s »Slovenskim pevskim društvom«, a Lonjeri, vsi iz sebe od navdušenja, so jih spremili nekoliko poti proti... sv. Ivanu.

Način, kakor je narod v Lonjerju iz duše slavil izvojevano zmago, je značilen. Takega navdušenja niso naši voditelji z lepa še doživeli med svojimi volilci. A značilno je bilo tudi, da se je s tem našim narodom, okoličani in okoličankami, radovalo mnogo tržaške inteligencije, možke in ženske —

deti nikogar. Na Leva je to starinsko gnezdo delovalo ljubko in prijetno in z ganotjem je mislil na Vero. Oh — da bi jo videl, kaj dela sedaj! — Potem ga je prišla skrb, ali se ni pokvarila, ko je šla domov po snegu. Kar tresel se je — saj je tudi Blansa tako ponesrečila. Ta spomin na pokojnico ga je vznemirjal in ni šel do dvorca, da bi vprašal po Veri. Na to ga je dotekel tudi Tomica ter ubrali so pot naravnost v brdo — v lovišča.

Po neizhojenih stezah so šli počasi in poteči se, ali stari Blinjevič se ni ustavil niti za trenotek. Kamor jim je sezalo oko, povsodi se je razprostiral le sneg in sneg. Tudi šume so zadobile nedoločene konture in so zginevale v nedogledni beli masi. In vendar poleg vsega tega okolica ni trpela na jednoličnosti; nasprotno: krasno in čarovito so se menjevale globoke snežne nižine z visokimi snežnimi vrhovi bregov; povsem gladke čistine, kakor razgrnne ogromne rjuhe, so se belile poleg prostorov, obraščenih z grmovjem, ki je bilo sedaj pokrito od snega in je bilo videti kakor razburkano valovje, a ovirano v gibanju po neki čarobni sili.

(Pride še.)

pridobiti v to potrebne sposobnosti. Gospodje laški odvetniki se bodo morali tudi polagoma prilagoditi naravnemu zakonu, da so sodišča, odvetniki in sploh vse institucije tu radi ljudstva, ne pa ljudstvo radi institucij. Če je pa kdo prekomoden, da bi se učil jezika, ki mu je potreben v izvrševanju njegovega poklica, pa naj se odpove temu poklicu in naj ne zahteva, da bi se radi njegove komoditete morali mučiti drugi, kakor se je to zgodilo na včerajšnji razpravi, ko so morali namestnik državnega pravdnika, dr. Pangrazi, predsednik, dež. sod. svet. Codrig in dve priči pomagati nezmožnemu odvetniku dru. Gasseriu.

Čitateljem in sotrudnikom. Naš list bo morja še par dni urejevan jako enostranski in se bo zanemarljiva ta in ona stran. Ali nam se zdi, da je dogodek minole nedelje tolike važnosti za vso slovensko skupnost, da ne smemo opustiti, da ne bi njega pomembnosti cvetili na vse strani. Čitatelji in sotrudniki nam torej gotovo oprostite, ako bo naš list še nekoliko dni po velikem delu posvečen volitvam in njih izidu.

One gospode, ki so poklicani, da nam sporoče o dogodkih, ki so se vršili v nedeljo po okolici po volitvah, prosimo, naj se požurijo.

Pevsko društvo »Kolo« naznanja vsem svojim gg. pevcem, da bo jutri (v sredo), pevska vaja, in sicer za moški zbor.

Najden ključ. V nedeljo popoldne se je našel na cesti v Lonjer ključ angleške ključavnice. Kdor ga je izgubil, naj se oglasi v našem uredništvu.

Dražba premičnin. V sredo, dne 28. aprila ob 10. uri predpoludne se bodo vsi predmeti tuk. e. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: P. S. Caterina 1, hišna oprava; Campo S. Giacomo 8, oprema v zalogi, sir in razno; trg Poste 2, 28 ur; ulica Canale 5, oprema v zalogi; ul. Barr. Vecchia 15, 2 kočiji in 1 stroj za švati; ul. Istituto 26, 1 konj in 1 kočija; ulica Aquedotto 23, hišna oprava; ulica Rossetti 10, hišna oprava in razne barve.

Vremenski vestnik. Včeraj toplomer ob 7. zjutraj 10.7, ob 2. uri popoldne 17.5 C. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 754.1. — Danes plima ob 10.42 predp. in ob 9.23 pop.; oseka ob 4.11 predpoludne in ob 3.39 popoldne.

Dober svet. Kdor želi nasejati lep travnik, temu priporočamo, da si naroči od e. kr. dvornega zalagatelja semen Edmunda Mauthner v Budimpešti mešanico trav imenom »Promenade« in Margarethen-Insel. Za 29 let zalaga Mauthner te semena najkrajnjim nasadom v Budimpešti Marjetinim otokom.

Vesti iz ostale Primorske.

× V Opatiji je bilo od 1. septembra 1902 do vstetega 22. aprila 1903 13566 oseb. Od 10. aprila pa do vstetega 22. aprila je prirazlo 513 oseb. Dne 22. aprila je bilo navzočih 1950 oseb.

Vesti iz Kranjske.

* Slovensko trgovsko društvo »Merkur« v Ljubljani naznanja, da je posredovalni odsek tega društva svoje poslovanje popolnoma na novo uredil, tako, da bo popolnoma in vsestransko odgovarjal našim razmeram. V to svrhu si je naovil potrebne tiskovine ter sestavil poseben poslovni red, katerega pošlje prihodnje dni vsem p. n. društvenim členom na ogled.

Da pa bode posredovalnemu odseku možno vspešno delovati ter voditi natanko statistiko izpraznenih služb, prosimo vse gospode trgovce, najsi bodo društveni člani ali ne, da službe katere oddajajo, posredovalnemu odseku takoj javijo.

Ako se kateri gospodov trgovcev (nečlen) želi natančneje informirati o poslovanju posredovalnega odseka, se mu poslovni red tudi takoj brezplačno dopošlje.

Vsa pisma, tičeča se posredovanja služb, je naslavljati: Slovensko trgovsko društvo »Merkur«. — Posredovalni odsek v Ljubljani.

* Slovensko gledališče v Ljubljani. V soboto je imelo »Dramatično društvo« občni zbor. Iz poročila tajnikovega posneljemo za vsakega slovenskega rodoljuba radostno vest, da se je slovensko gledališče vzdrazilo na višini in da je opera za bodočo sezono zagotovljena; da je slovensko gledališče že

zadobilo svoje stalno občinstvo iz vseh slojev: da je bilo v minoli letošnji sezoni 100 predstav, to je najviše število, kolikor jih je bilo dosedaj v enem letu.

Tudi poročilo blagajnika smo čitali z zadovoljstvom. Isto konstatuje namreč, da je bil finančni uspeh, po večletnem presledu, jako ugoden. Saldo predstav znaša skoro 18.000 K. Ves denarni promet je znašal blizu 200.000 K. Minola gledališka sezona je bila aktivna, imela je prebitka 2957 kron 70 stat.

Kakor že rečeno: na teh vesteh se mora radostiti, se mora veseliti sleherni rodoljub. Ako se ne, potem sploh ne umeje kulturnega pomena, ki ga ima gledališče za sleherni narod, in po takem nima tudi zmisla za neizogibne pogoje za razvoj naroda. Ljubljana je slovenska metropola. Že radi tega svojstva svojega mora imeti dobro vodjeno gledališče, ki bo spolnjevalo svojo misijo kakor kulturni zavod, kakor — učilnica naroda.

Vesti iz Štajerske.

— To so razmere! Na volitvah v okrajni zastop v Brežicah se pridobili nemškutarji večina. Ta volitev meče kričečo luč na razmere na Štajerskem, kakoršnje vzdržuje vladni sistem g. Koerberja. V človeku mora kipeti od gnusa in indignacije, ko čita v »Slov. Narod« nastopne podatke:

Dne 20. t. m. so se vršile v Brežicah volitve v okrajni zastop. Vsled podkupljenja dveh izdajalskih duš s pruskimi markami je padel ves okrajni zastop, akoravno v okraju ni skoro nič Nemcev, v nemške roke. Dasi-ravno se je ta prevrat dosegel z najslabotnejšimi sredstvi, slavimo se je pa pangermansko zaglaslavo nad slovenskim ljudstvom s slavnostnim obhodom, sviranjem celjske nemške godbe in razbitjem vseh šip na »Narodnem domu« v Brežicah. Toda to ni vse. Izmed 40 nemških razgrajčev, ki so se peljali, kakor je bilo že davno prej sklenjeno, v ponedeljek iz Celja v Brežice slavit zmago nad slovenskim narodom, tvorili so večino uslužbenec e. kr. o. oblastnij, zlasti e. kr. sodišč celjskih. Sodišči sti tako preoblečeni z delom, da se v delokrog za službo nesposobnega pisarniškega osebja vpregajo neplačani pravni praktikanti in e. kr. avskultaati, vendar so se pa 20. aprila skoro vsi pisarniški uslužbenec celjskih sodišč — gotovo ne brez dovoljenja uradnih predstojnikov — skoro polnoštevilno peljali v Brežice kakor člani nemškonskejske godbe v uradnih urah slavit zmago nad slovenskim narodom. V ponedeljek popoldne je bil na celjskem sodišču ob uradnem času navzoč samo eden uslužbenec, a vsi drugi so kakor člani godbe v tem času v Brežicah v zasramovanje slovenskega naroda svirali »Wacht am Rhein«. Tudi drugi dan jih je v uradu mnogo manjkalo. Dovoljenje so dobili od znanega Germana, e. kr. sodnega tajnika Markhla, ki je načelnik in duša celjske nemške godbe in po čegar refiratu se sprejemajo kakor pisarniški uslužbenec na sodišču samo taki kompetenti, ki so sposobni za sodelovanje v celjski nemškonskejski godbi. Samo ob sebi se razume, da je o tem vedel tudi — predsednik e. kr. okrožnega sodišča Wurmsier. — »Domovina« pravi: Vprašamo pravosodno upravo: Ali ste pri volji napraviti enkrat na e. kr. oblastih, zlasti sodiščih na Spodnjem Štajerskem? Mari mislite, da bomo mi še nadalje mirao prenašali, da bodo z našim denarjem plačani uradniki in uslužbenec nam v obraz pljuvali, z bobni, klarineti in basi svirali med uradnimi urami k zaglaslavo nad slovenskim ljudstvom? Mar menite, da bomo mirovali pri, nego bo iz Celja za vselej prestavljen sleherni e. kr. uslužbenec, ki je sviral 20. aprila zmagoslavje nad slovenskim narodom v Brežicah? Odločno zahtevamo, da vsi slovenski poslanci nemudoma stavijo o tem sramotnem dogodku v državnem zboru interpelacijo ali, če je treba, nujni predlog. Imena vseh krivcev jim natančno naznačimo. Ako ne izposlujejo nemudoma popolnega zadržanja za sramotno žalitev slovenskega naroda, potem si narod sam vzame zadoščenje — za to jamčimo.

Književnost in umetnost.

Ivo Šorli: »Človek in pol«. Slovenska literatura je dočakala lep pojav: po daljšem presledku zopet pridobila je delo, ki se more prištevati k poskusom pozitivnega stremelje-

nja. Večina literarnih del zadnjega časa naše dobe deluje negativno: hoče opisovati razmere tako, kakor so in čestokrat izbija temelje sedaj obstoječim razmeram, ne da bi nam postavila nove ideale. Ivo Šorli pa nam je podal ob enem nekaj pozitivnega, kar nam vzbuja nade. Tako jasno ne piše v nas kmalu kdo in to je velika vrlina. V prvi vrsti moramo imeti stvar, ki nam hoče predočiti, jasno na dlani, potem se šele zanimamo zanjo, potem šele preiskujemo njeno notranjost. Potrebno je pa ta jasnost toliko bolj pri delih, ki postavljajo nove zakone, ki nam odpirajo nova pota in cilje, ali če vsaj nameravajo to. Oni misticizem, ki je Cankarju v veliko oporo, je v takih delih absolutno nerabljiv. Dalje je Ivo Šorli tudi psiholog, kakoršnega si nismo mislili. Njegovo pripovedovanje in razmotrivanje nam kaže določno na njegov nenavadni talent, bistro oko in um. Daljna vrlina predležčega dela je, da nam avktor podaja stvarino v oni obliki, ki je neobhodno potrebna za taka dela. To ni nikak zastarel nazor, ako trdimo, da mora imeti tako delo vsaj konflikt in logično izveden konec. To je staro, a vedno novo pravilo, na katerem se ne da nič rušiti. Poskušali so to že nekateri, a to je bil naravnost napad na človeški razum.

Glavno dejanje se vrši v Trstu. To je značilno, kajti tam je avktorjev uničujoči earkazem na odpadnike oziroma na one mlačne podrepnike popolnoma upravičen, glede narodnih voditeljev pa le pogojno, v kolikor jih primerja s svojim glavnim junakom Richardom. Če je torej njegov nadčlovek Richard za današnje in posebno tržaške razmere na mestu, tedaj je zadel v črno; sicer je pa hušknila njegova puščica mimo in vzbudila veter. V prvi vrsti nas zanima torej Richard, in na mestu je, da si točneje ogledamo njegovo stremljenje. Šorli nam je hotel pokazati v Richardu kremenit značaj, nekaj ideal človeka. V to svrhu mu je služila menda Nietzschejeva šablona — šablona pravimo s popolno zavestjo. Ni šablona, kakor Nietzsche opisuje svoje uzore, ampak njegovi uzori so šablone. Prasanje nastaja, ali je Richardovo stremljenje in delovanje za naše in posebno v tem slučaju za tržaške razmere na mestu ali ne, in ako je to res v polni meri Nietzschejev nadčlovek. Za njega so značilni v vsej njegovi ulogi posebno trije izreki, oziroma avktorjevo mentiranje njegovega značaja, namreč: Na strani 75. stoji: ».... toda priznaval je ono nepreskočljivo steno med nižjimisloji in izobraženci, ki se ji pravi — omika in se tudi ravnal po tem«. Dalje na strani 99.: »Pač verujem v človeštvo, je premišljeval, ko je stopal s klobukom v roki počasi naprej; jaz vem, da se je izkopalo še vedno tudi iz najstrašnejših prepadov zopet na dan in se valilo potem hitreje navzgor, da je kmalu popravilo prejšnje nazodovanje, jaz verujem, da so tam gori na vrhu jasne planjave, kjer čakajo že težko angelji božji, da sprejmejo neurečene trpine in jim zacelijo rane, jaz verujem v krasoto solca in lune in zvezd in dneva in noči in morja in gozdov in livad in mehkih oči in dobrih človeških duš, toda v dobo, ki živim danes v nji, ne verujem, za to moja ura ni še prišla!.... Na zadnji strani pa stoji: »Pa so prišli svežeburni valovi in ječeč so se umikale stare črvice deske.... Vedno več čilih sobojevnikov vse je zbiralo okrog Richarda« itd. (Zvršetek pride.)

Brzjavna poročila.

Jubilej kardinala Grusche.

DUNAJ 28. »Wiener Zeitung« objavlja: Cesar je izdal nastopno ročno pismo: Ljubi kardinal Grusche! Milost Najvišega dovoljuje Vam, da skoro dovršite v nezlomljeni moči duha in telesa 25. leto svojega škofovskega in 60. leto svečeniškega delovanja. Rad se tem povodom vnovič spominjam zaslug, ki ste si jih pridobili za cerkev, Mojo hišo in domovino, v zvestem spolnjevanju dolžnosti svojega poklica, in s katerimi sti si pridobili Moje pripoznanje. Kakor vnajen znak tega pripoznanja podeljam Vam insignije v briljantih k velikemu križu Mojega Leopoldovega reda, ki sem Vam ga podelil se svojo odloko od 22. januarja 1891.

Fran Josip I. r.

Gradba vodnih cest.

DUNAJ 28. (B.) »Wiener Zeitung« objavlja naredbo ministra za trgovino, v sporazumljenju z ministri za notranje stvari,

pravosodje, poljedelstvo in železnice, od 23. aprila 1903, katera naredba se tiče določanja projektov in razlastitev v namen izvedenja vodnih cest, ki se imajo zgraditi po zakonu od 11. junija 1901.

Cesar Fran Josip.

DUNAJ 28. (B.) Cesar odpotuje dne 6. maja v Budimpešto, kjer ostane dva tedna.

Štrajk tkalcev.

LILLE 27. (B.) Štrajkujoči tkalci v La Gorgue in Estaires so priredili vzlic došli jim prepovedi zbiranje. Mej orožniki, ki so posegli vmes in štrajkovci je prišlo do boja, v katerem so poslednji metali kamenje. Mnogo oseb je bilo ranjenih, mnogo zaprtih.

Volitve na Španjskem.

MADRID 27. (B.) Po seznamih ministertva za notranje stvari je bilo izvoljenih v zbornico 232 ministerijalnih, 70 liberalcev, 11 demokratov, 6 pristašev vojvode Tetuanskega, 6 somišljenikov Romera Robledos, 28 republikancev, 7 Karlistov, 6 Katalinistov, 2 Integrista, 8 nezavisnih in 2 poslanca brez določene stranke.

Državni zbor.

DUNAJ 28. (B.) — Zbornica poslancev. — Mej došlimi spisi je interpelacija posl. Pfaffingerja in tovaršev o razdelitvi dobav za vojsko na avstrijsko in ogrsko produkcijo. Interpelacija povdarja, da se je pred nekoliko dnevi od 62 000 krogel za haubice in 15 000 krogel za gorske topove tako razdelilo med avstrijske in ogrske tovarne, da so avstrijske tovarne dobile manj, nego polovico, ogrske pa več. Interpelanti vprašujejo vlado, da-li se misli sporezumeti s skupno vojno upravo in ogrsko vlado v ta namen, da se bo razdelitev dobav za vojsko vršila v razmerju kvote.

Zbornica je pritrdila predlogu poslanca Ellenboga, da se seje carinarskega odseka proglasijo javnimi.

Loterijske številke, izžrebane dne 25.

Dunaj	20	47	2	69	46
Gradec	18	1	9	65	7

Izdajatelj in odgovorni urednik FRAN GODNIK.

Lastnik konsorcij lista »Edinost«.

Natisnila tiskarna konsorcija lista »Edinost« v Trstu

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Svoji k svojim!

ZALOGA

pohištva

dobro poznane

tovarne mizarske zadruga v Gorici (Solkan)

vpisane zadruga z omejenim poročivom

prej Anton Černigoj

Trst, Via di Piazza vecchia (Rosario)

št. 1. hiša Marenzi.

Največja tovarna pohištva primorske dežele.

Solidnost zjamčena, kajti les se osuši v to nalašč pripravljenih prostorih s temperaturo 60 stopinj. — Najbolj udobne, modern sestav. Konkurenčno cene.

Album pohištva brezplačno.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Mladenič, 18 let star, bi stopil rad vslužbo, h kakemu risers.emu mojstru. Najraje za slikanje podob (kvadrov). Ponudbe naj re pošljajo doo šifro »Z. B.« Trst, Barriera vecchia, poste restante.

Tovarna pohištva

Aleksander Levi Minzi

ulica Tesa št. 25. A.

(v lastni hiši.)

ZALOGA:

Piazza Rosario (šolsko poslopje).

Cene, da se ni bati nikake konkurence.

Sprejemajo se vsakovrstna dela tudi po posebnih načrtih.

Ilustrovan cenik brezplačno in franko.

Užgani znak na zamašku

v varstvo

proti

ponarejanju

MATTONIJA

GIESSHÜBLER

Sauerbrunn.

ZOBOZDRAVNIK
Univ. Med. D.r Makso Brilliant
 v TRSTU
 ulica S. Giovanni št. 5, I. nadstr.
 Izvršuje izdelanja z emajlom, porcelanom, srebrom in zlatom.
 Izdeluje posamezne umetne zobove kakor tudi celo zobovje.
 ORDINIRA ob 9.—12. predp., 3.—5. popol.

Redka prilika

po čuvano nizki ceni!
400 komadov le glđ. 1.90

1 krasna pozlačena precizijaka ura (anker) kašoč sekunde, 36 dnevni tokom, 3 letno jamstvo; 1 prve vrste novčarka od usnja; krasen prstan za moške z imit. biserom; 1 najfin. nožič; 1 kravata spila simli biseri; 1 garnitura gumbov od double zlata za man-že in srajce; 1 žepno ogledalo; 5 krasnih predmetov, ki vzbujajo smeh; 1 pisalno orodje od niklja; 25 predmetov za dopiso-vanje; 1 krasna parčka broša za dame; 1 par gumbov od simli biserov (jako premo-tivni); 1 krasen album s 36 podobami in 36 300 drugih potrebnih predmetov. Tih vseh 400 komadov, izmed kojih je ura sama to-liko vredna, pošilja proti povzetju za samo glđ. 1.90 dunajska centralna zaloga Pink Lust, Krakov, 66.

Za kar ne ugaja se vrne denar.

Za zmanjšati velikansko Zalogo blaga,
 prodaja po redki priložnostni ceni

F. PIANO Borzni trg št. 4.

konfekcije židano in vol-neno blago, pre-proge, pregrinjala in snovi za pohištvo.

Glavni zastop za Trst, Kras, Goriško, Istro, Dalmacijo in Tirolsko zavarovalnega društva na življenje in rente

GLOBUS

centralno ravnanje na Dunaju
 I. Franz-Josefs-Quai št. 1a (v lastni hiši).

Popolno vplačana glavica 2,000.000 K, ustanovljena od dunajskega bančnega društva in bavarske hipotekarne in menične banke v Monakovu.

Sprejema zavarovanja na življenje v raznovrstnih kombinacijah in proti nizkim premijam. Specijalno zavarovanje otrok brez zdravniškega ogleda, izplačavi v slučaju že-nitve ali prehoda v vojske zavarovani zne-sek proti malemu odbitku pred pretekom zavarovalne dobe.

Glavni zastop v Trstu, Corso tš.
 7. Telefon 469.

MUZIKALIJE-

Katalogi za
Klavir
 Harmonium
Gosli
 Cello
Citre
 Komorno godbo
Orkester
 Kitaro
Pesmi
 Humoriško
Zbore
 Duette, Tereste
Dela za učenje
 itd. razpošilja
brezplačno
 in franko
OTTO MAASS
 Zaloga Mužikalij DUNAJ VI/2, Mariahilferstrasse 91

Paglianova pijača
 ●●● prof. Ernesta Pagliano ●●●
 nečak pokojnega profesorja Hieronima Pagliano
 je bilo predloženo zdrav. vodstvu min. za notranje posle v Rimu, koje je dovolilo razprodajo.
Odlikovano na narodni farmacevitični razstavi 1894 in na higije-nični narodni razstavi 1900 z zlatimi kolajnami.
 Ogibajte se vedno ponarejanj in zahtevajte vedno izdelke, koji nosijo na lončku in ovitkih našo varstveno znamko.
 Naročbe je naslovljati na trdko
Prof. Ernest Pagliano, Napolj, Galata San Marco št. 4.

TRGANJE v rokah in nogah preneha vsa-komu v treh dneh ako se po-služi **antirheuminega mazila.** Cena steklenice s točnim navodilom in s poštnino, ako se denar naprej pošlje, glđ. 1.20.

KAŠELJ preneha ako se uporabi steklenico trpotčevega soka in franco-skega čaja. Cena s poštnino ako se denar naprej pošlje glđ. 1.40. Pri zasta-relih bolečinah treba nadaljne troške.

ŽIVOTNI BALZAM „SALVATOR“
 On čisti kri ter je najbolje zdravilo za notranje in vnanje bolezni.
 Cena omotu 12 steklenič 2 glđ. 50 nvč., 24 steklenič 4 glđ. 50 nvč., s poštnino, ako se denar naprej pošlje lekarni „SALVATOR“ v Varaždinu (Hrvatsko)

EPICARIN **LILJANOVA POMADA**

Ivan Semulič
 v Trstu, Piazza Belvedere (nova hiša)
 priporoča slavnemu občinstvo v Trstu in okolici kakor tudi po deželi, svojo

bogato zalogo pohištva.

V zalogi ima vsakovrstno pohištvo najfineje in drugih vrst iz trdega in belega lesa. Volnene postelje in prodaja volne v vsaki množini. Cene so zmerne in postrežba točna in poštena.

Najstarejša slovenska tovarna in zaloga pohištva
Andrej Jug
 TRST — ulica sv. Lucije št. 12 (zadej c. k. sodnije) — TRST
 priporoča svojim cenjenim rojakom svoje najbolje in trpežno pohištvo, bodisi svetlo ali temno politirano, kakor za spalne, jedilne in vizitne sobe. Sprejema tudi naročbe za vsakovrstne izdelke po načrtu ali popravu, krtere izvrši v najkrajšem času in v polno zadovoljnost naročitelja.
 Cene brez konkurence.
 Za obilne naročbe se toplo priporoča svojim rojakom v mestu, okolici in na deželi v zmislu gesla: **Svoji k svojim!**

! I V korist !
 „Osrednji šolski Matici“
Humpuleška sukna
 - - - in lodni. - - -
 Moderno blago za obleke iz čiste ovčje volne po nizkih cenah priporoča
Karol Kocian
 tovarna sukna
 Humpolec Češko
 Uzorci zastoj in franko.

JAKOB BAMBIČ
 - trgovec z jedilnim blagom -
 Via Giulia št. 7.
 Priporoča svojo zalogo jestvin, kolo-nijalij, vsakovrstnega olja, navadnega in najfinejega. Najfineje testenine po jako nizkih cenah ter moke, žita, ovsu in otrobi. Razpošilja naročeno blago tudi na deželo na debelo in brobno Cenike razpošilja franko
 Stanovanje in hrano vdobi kot di-jak ali samo-stalen gospod po zmerui ceni. Naslov pove uprava „Edinosti“.

Zahvala.
 V svojem in v imenu sorodnikov izreka najtoplejšo zahvalo vsem onim prijateljem in znancem, ki so na kateri koli način izrazili sočutje o priliki smrti ljubega soproga, oziroma očeta, v veliko uteho nepopisni boli.
 Posebno smo hvaležni sl. pevskega društva »Velesila« in »Slava«, ki sti iz gole prijaznosti in brez vsake odškodnine s svojim ganljivim petjem prisostvovali pogrebu.
 SKEDENJ, 27. aprila 1903.
Rodbina Gregorič.

Marija Kalin
 roj. Klemen
 v 50. letu svoje starosti.
 Pogreb pokojnice bo pojutršaj ob 8. uri zjutraj s sv. mašo.
 Pokojnico priporočamo v pobožno molitev in blag spomin.
 Opčine, dne 28. aprila 1903.
 Matija Kalin, soprog. Alojzij in Ivan, sinova.

Prodajalnica
 zelenjave, sadja, piva, vina in sladkarij je na prodaj. Več pove naša uprava.

Velik dohod
 rudečih in črnih travkov od gumija za cepljenje trt, dvakrat rafinirano žveplo Romagae in Cesene, z modro galico 3% in 5% mešano žveplo, angleška modra galica, „Agricol“ za uničevanje mrčesov na trstih, cvetlicah, drevu in zelenjavi, žvepljati-nice, cevi od gumija za žveplja nice, trava „Rafia“ za vezati cvetlice.
Velika zaloga in izbor
 „Futterkalk“ za mastiti vsakovrstne domače živali, mleto barve v olju ali prahu, pokostij, čopičev, an-gleško laneno olje surov, in kuhano in za živali, željbi, šipe, mast za vozove, vrvi, pip, ščetk, par-fema, escac, vinskega cveta in snega za kis, mine-ralnih vod, vžgalice in voščila družbe sv. Cirila in Me-oda, želišč in medicinskih olj, voščeni in stea-rinskih sveč, sinega in navadnega mila.
 Cene brez konkurence.
 Priporoča se za blagohotno podporo
Emil Cumar pok. Fridriha
 v Trstu, ulica Belvedere št. 37,
 podružnica: Opčina 212.

M. Aite
 trgovina z manifakturnim blagom
 ul. Nuova, ogel ul. S. Lazzaro št. 8
 s podružnico ul. Nuova, ogel ul. S. Lazzaro št. 5.
 si dovoljuje obvestiti slavno občinstvo in cenj. odjemalce, da je jako pomnožila svojo zal go kakor tudi povečala prostore s tem, da je ustanovila zgoraj omenjeno podružnico maza da more v polni meri zadostiti vsem zaht'ojuz cenj. odjemalcem.
 V obeh prodajalnicah vdobiva se razno blago najbolje kakovosti in najmoderneje iz prvih tovarn, posebno pa snovi za moške in ženske obleke, srajce, ovratnike, ovratnice, tu je velikanski izbor platnenega in bombažnega blaga, prtov in prtičkov ter vsake vrste perila-bodi od bombaža, ali platna. Pletenine, svil-ovnine raznovrstni okraski za šivilje in kitničarke Velikanski izbor snovij za narodne zastave in travkov za društvene znake.
 Sprejema naročbe na moške obleke po meri, katere izvrši najtočneje in najnatan-neje po cenah, da se ni bati konkurence.
 Poskušati, za se prepričati!

„LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA“ v LJUBLJANI
 Polnovplačani akcijski kapital **K 1,000.000**
 Kupuje in prodaja vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz.
 Promese izdaja k vsakemu žrebanju.

Špitalske ulice št. 2.
 Zamenjava in eskomptuje izžrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapale kupone.
 Vinkuluje in divinkuluje vojaške ženitninske kavcije.
 Eskompt in inkasso menic.
 Daje predujme na vred. papirje. Zavaruje srečke proti kurzni izgubi.
 Borzna naročila.

Podružnica v Spljetu
 (Dalmacija)
 Denarne vloge vsprejema v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vloženi denar obrestuje od dne vloge do dne vzlaga.
 Promet s čeki in nakaznicami.